

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/199/2022
Identifikačné číslo spisu: 1316211740
Dátum vydania rozhodnutia: 28.09.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1316211740.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a sudkýň JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobkyne: C.. T. T., nar. X. E. XXXX, bytom G.. E. F. XX, R., proti žalovaným: 1/ Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, 2/ Mestský súd Bratislava I (býv. Okresnému súd Bratislava I), so sídlom Záhradnícka č. 10, Bratislava, o zaplatenie 31 790 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým na Okresnom súde Bratislava III) pod sp. zn. B3-11Cpr/4/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. júla 2021, sp. zn. 14CoPr/1/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 29. marca 2018, č. k. 11Cpr/4/2016-113 vo výroku I. žalobu zamietol, vo výroku II. uložil žalobkyni povinnosť nahradiť žalovanému 1/ a žalovanému 2/ trovy konania v plnej výške a vo výroku III. konanie o náhradu škody na starobnom dôchodku za obdobie od 01. februára 2016 vo výške 1 298 eur s príslušenstvom a konanie o náhradu škody na starobnom dôchodku mesačne vo výške 59 eur od 01. decembra 2016 do úmrtia žalobkyne zastavil.

1.1. V odôvodnení rozsudku uviedol, že s ohľadom na prejavenu vôľu žalobkyne, postupoval v súlade s ustanovením § 145 ods. 1 CSP a konanie v časti prevyšujúcej vyplatenie odchodného vo výške 31 790 eur s príslušenstvom zastavil. Súd za pasívne vecne legitimovaný subjekt vo vzťahu ku nároku na vyplatenie odchodného považoval žalovaného 2/ ako osobný úrad žalobkyne, keďže § 21 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“ alebo „zák. č. 385/2000 Z. z.“) odchodné nepriradzuje ku platovým nárokom, ale o odchodnom hovorí ako o nároku súvisiacom so skončením výkonu funkcie sudcu. V prejednávacom prípade bolo disciplinárne konanie zastavené z dôvodu vzdania sa funkcie

sudcu, čo je práve dôvod v zmysle ustanovenia § 21 ods. 5 zákona o sudcoch, kedy sudcovi odchodné nepatrí. Žalovaný 2/ teda postupoval správne, keď žalobkyni odchodné z tohto dôvodu nevyplatil. Platná právna úprava je jednoznačná a neprichádza do úvahy iný výklad. Čo sa týka namietaného nesúladu s Ústavou SR, treba dať za pravdu argumentácii žalovaného 1/, že nesúlad s ústavou nebol vyslovený a nebol dôvod, aby súd rozhodoval contra legem. Súd prvej inštancie preskúmal i či by nemohlo ísť o nárok na náhradu škody spôsobený nesprávnym úradným postupom v zmysle ustanovenia zák. č. 514/2003 Z. z., pričom v danom prípade nemal za preukázaný nesprávny úradný postup, nakoľko žalovaný 2/ ako osobný úrad žalobkyne postupoval pri rozhodovaní o vyplatení odchodného v zmysle ustanovenia § 21 ods. 5 zákona o sudcoch a žiadny iný nesprávny postup v spore nebol tvrdený ani dokazovaný. Preto nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 31 790 eur s príslušenstvom, ako škody z nesprávneho úradného postupu, súd posúdil ako nedôvodný.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. júla 2021, sp. zn. 14CoPr/1/2019, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej (zamietajúcej) časti ako vecne správny potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, tieto vyhodnotil v súlade s § 195 CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukázal. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil správne právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s § 220 CSP zdôvodnil. Obsah odvolania nebol spôsobilý spochybniť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, z hľadiska uvádzaných tvrdení v podanom odvolaní, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené také rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd ale zdôraznil, že žalobkyňou namietaná prednosť Dohovoru a poukázanie na jeho konkrétne ustanovenia (čl. 6 ods. 2) sa spája s posudzovaním prezumpcie nevinu, čo je inštitút výrazne právne odlišný od nároku na peňažné plnenie - odchodné, ktorého sa žalobkyňa domáha. Uviedol, že prípadné peňažné nároky spojené so skončením výkonu funkcie sudcu, nie je možné považovať za základné ľudské práva a slobody, podliehajúce prednostnej úprave Dohovoru. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci posudzoval splnenie zákonných predpokladov na vyplatenie odchodného žalobkyni v súvislosti s ukončením výkonu funkcie sudcu na základe jej rozhodnutia o vzdaní sa funkcie sudcu a nie otázku jej disciplinárnej zodpovednosti a v tej súvislosti prezumpciu nevinu, pričom vec správne právne posúdil a rozhodol o nedôvodnosti nároku žalobkyne v zmysle platnej právnej úpravy a v súlade s ňou. Žalobkyňa v spore nepreukázala svoju vecnú aktívnu legitímáciu, ktorá vždy vyplýva z hmotného práva, pretože jej nárok na odchodné v zmysle zákonných kritérií nevznikol. Preto sa odvolací súd nezaoberal námietkami žalobkyne uvedenými v odvolaní k pasívnej vecnej legitímácii žalovaných 1/ a 2/, nakoľko tieto boli v kontexte zamietnutia žaloby irelevantné, keďže nárok žalobkyne uplatnený žalobou, nebol v zmysle hmotného práva daný a odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie stotožnil. Vysporiadal sa aj s námietkami žalobkyne, pokiaľ išlo o nedostatočné poučenie v zmysle CSP i postavenie konajúcej sudkyne ako podpredsedníčky súdu prvej inštancie. Ďalšími námietkami sa odvolací súd nezaoberal, pretože to nebolo pre rozhodnutie odvolacieho súdu potrebné.

3. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktoré odôvodnila odkazom na ustanovenia § 420 písm. a/, d/ a f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, spolu s rozhodnutím okresného súdu, zrušil a vec vrátil na nové konanie. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. a/ CSP žalobkyňa uviedla, že je potrebné rozhodnúť o jej Žiadosti o prerušenie funkcie sudkyne ministerkou spravodlivosti, čo patrí výlučne do právomoci správneho súdu. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že v predmetnej veci sa už prv začalo konanie v ktorom sa koná, uviedla, že podala žalobu na doplatenie mzdových nárokov, ktoré sa vedie na (už bývalom) Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. /23/ 12Cpr/1/2014, ktoré sa začalo

pred napadnutom vecou a týka sa doplatenia mzdových nárokov od 1. januára 2013. Súd ďalej podľa dovolateľky nesprávnym postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že ju neupovedomil o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Keďže žalobkyňa nekomunikuje elektronicky, nemala možnosť sa oboznámiť s termínom vyhlásenia. Taktiež nesúhlasila s tvrdeniami odvolacieho súdu, a to, že tvrdenia o neplatnosti vzdania sa funkcie a uplatnenia 900 000 eur, sa týkajú inej veci. Tým, že sa odvolací súd nezaoberal absolútnou neplatnosťou právneho úkonu vzdania sa funkcie sudcu, došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP. Na prejednanie odvolania malo byť navyše nariadené pojednávanie. Bez logickej nadväznosti na predchádzajúci text a jednotlivé dovolacie dôvody poukazovala na svoj zdravotný stav. V ďalšej časti citovala žalobkyňa množstvo ustanovení slovenských i európskych právnych predpisov, ustanovenia medzinárodných zmlúv i Ústavy SR, vrátane ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. Napokon žiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

3.1. Dňa 21. augusta 2023 bolo zo strany žalobkyne doručené podanie, ktorým sa opätovne domáhala nahliadnutia do spisu a bezplatného vyhotovenia kópií listín zo spisu, navrhla vykonať rekonštrukciu spisu, nakoľko sa podľa nej v spise nenachádzajú niektoré časti. Navrhla rozhodnúť o ďalších petitoch. Ďalším podaním doručeným 25. septembra 2023 žiadala dovolateľka doplniť dovolanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ sa k dovolaniu nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba zamietnuť, pretože nie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

7. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

9. Dovolateľka v dovolaní namietala, že v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. a/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov.

10. V súvislosti s namietaným porušením § 420 písm. a/ CSP dovolací súd uvádza, že právomoc súdu je jednou z procesných podmienok, za ktorých súd môže konať vo veci, jej splnenie musí byť skúmané vždy ex officio. Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie, pričom Civilný sporový poriadok (ako zákon účinný v čase prejednávania a rozhodovania sporu) vymedzuje právomoc súdov tak, že spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv prejednáva a rozhoduje nezávislý a nestranný súd, ak taká

právomoc nie je zákonom zverená inému orgánu (čl. 1 CSP) a podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon (§ 4 CSP). Civilná právomoc súdov Slovenskej republiky predstavuje teda sumár právnych záležitostí súkromnoprávneho charakteru (iného charakteru, len keď to zákon výslovne pripúšťa), ktoré súdy prejednávajú a rozhodujú v rámci svojej decíznej pôsobnosti, teda ako orgány ochrany práva, dotované výlučným a takmer bezvýnimčným oprávnením prejednávať a rozhodovať ich (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 82).

11. Pre vyriešenie otázky, či tá - ktorá vec patrí do právomoci súdu v zmysle uvedených ustanovení, je nevyhnutné predovšetkým zistiť, z ktorého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje žalobou uplatnený nárok (predmet súdneho konania), tento vzťah dôsledne analyzovať a následne po právnej stránke správne vyhodnotiť. Za účelom zabezpečenia podkladov, nevyhnutných pre tento postup, ukladá zákon žalobcovi povinnosť uviesť vždy už v návrhu (žalobe) rozhodujúce skutočnosti (§ 132 ods. 1 CSP, resp. § 79 ods. 2 CSP).

12. V predmetnom konaní podala žalobkyňa žalobu, ktorou sa domáhala vyplatenia odchodného v sume 31 790 eur s prísl., ktoré jej malo náležať z titulu ukončenia funkcie sudkyne. Napriek jej argumentácii o tom, že „naznačila“ súdu, že jej patrí 900 000 eur, nebolo v predmetnom konaní rozhodnuté o zmene žaloby, možno aj preto, že žiaden takýto návrh nebol podaný, a preto súdy konajúce v tejto veci posudzovali jej žalobu iba pokiaľ žiadala vyplatenie odchodného. Tento nárok celkom správne konajúce súdy posúdili ako civilnoprávnu žalobu o vyplatenie mzdových prostriedkov, vyplývajúcu z osobitného vzťahu medzi (bývalým) sudcom a štátom, teda obdobný ako pracovnoprávny spor. Nič na veci nemení, ak aj prebieha konanie na správnom súde ako následok administratívnej korešpondencie žalobkyne s Ministerstvom spravodlivosti SR, týkajúce sa možnosti, že podľa názoru žalobkyne k zániku jej funkcie nedošlo. Dovolací súd si tu dovoľuje poznámku, že to by znamenalo, že žalobkyňou iniciované konanie v súdnej veci nemá žiadny skutkový ani právny základ. Rozhodovanie sporov v pracovnoprávných a obdobných právnych veciach patrí do právomoci civilných súdov, a preto je námietka dovolateľky o nedostatku právomoci súdu v tomto konaní nedôvodná.

13. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje ďalej z ustanovenia § 420 písm. d/ CSP. Svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 420 písm. d/ CSP založila na tvrdení, že podala žalobu na doplatenie mzdových nárokov, ktoré sa vedie na (už bývalom) Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. /23/ 12Cpr/1/2014, ktoré sa začalo pred napadnutou vecou a týka sa doplatenia mzdových nárokov od 1.1.2013. Je preto daná prekážka litispendencie v zmysle ustanovenia § 159 CSP spočívajúca v tom, že ide o totožnosť predmetu konania a strán sporu.

14. Základným princípom procesného práva je i princíp ne bis idem, podľa ktorého nie je možné rozhodovať o tej istej veci dvakrát. Tento princíp je v sporovom konaní vyjadrený v prekážke res iudicata, t. j. v prekážke právoplatne rozhodnutej veci a v prekážke litispendencie, t. j. v prekážke začatého konania.

15. Namietaná prekážka litispendencie je tzv. negatívnou procesnou podmienkou, ktorá vylučuje možnosť súdu, aby mohol autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Prekážka začatého konania teda zakazuje súdu viesť konanie o takom spore, o ktorom sa už na súde vedie sporové konanie. Totožnosť sporu je daná vtedy, ak sú v konkrétnom sporovom konaní, vo vzťahu ku skôr začatému sporovému konaniu kumulatívne splnené kritériá totožnosti sporových strán a totožnosti predmetu sporu.

16. Predmet sporového konania je označovaný ako tzv. procesný nárok žalobcu. Pri posudzovaní totožnosti predmetu sporového konania sa berú do úvahy dva aspekty, na základe ktorých dochádza k individualizácii predmetu sporového konania, a to žalobný návrh a skutkový základ, z ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok. Pre vznik litispendencie by sa žalobný návrh mal vyznačovať totožnosťou spočívajúcou v označení právnych následkov a v druhoch žaloby.

17. Dovolateľka namietala predmetnú procesnú vadu v súvislosti s konaním Okresného súdu Bratislava I pod „sp. zn. /23/ 12Cpr/1/2014“. Z uvedeného nebolo úplne jasné, ktorého porovnania konania sa dovolateľka domáhala, a preto sa dovolací súd z opatrnosti oboznámil s vecami (bývalého) Okresného súdu Bratislava I, vedenými tak pod sp. zn. 12Cpr/1/2014, ako aj pod sp. zn. 23Cpr/1/2014. Vlastnou činnosťou dovolacieho súdu zabezpečeného rozsudku (bývalého) Okresného súdu Bratislava I zo 6. októbra 2022, sp. zn. 12Cpr/1/2014, bolo zistené, že v nej síce figurovali rovnakí účastníci, ale z obsahu meritórneho rozhodnutia bolo zistené, že „žalobkyňa sa po čiastočnom späťvzati domáha úroku z omeškania za oneskorené doplatenie platu za rok 2011 v zmysle nálezu ÚS SR sp. zn. PL. 99/2011 zo dňa 11. 12. 2013, ďalej doplatku platu za roky 2013 a 2014 a náhrady škody spôsobenej na starobnom dôchodku vypočítanom z nižšieho vymeriavacieho základu, než na aký by mala žalobkyňa nárok, keby jej bol vyplácaný v rozhodnom období valorizovaný plat.“ Domáhala sa teda mzdových (platových) nárokov za výkon funkcie sudcu, pričom v prejednávanej veci sa domáhala iba zaplata odchodného, teda nároku, ktorý sa netýka výkonu funkcie sudcu, ale vyplýva zo skutočnosti zániku funkcie sudcu. Ide teda o odlišné nároky.

18. Pokiaľ išlo o vec (bývalého) Okresného súdu Bratislava I vedenú pod sp. zn. 23Cpr/1/2014, v tomto prípade prebehlo konanie s inými účastníkmi konania a predmetom bolo určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, čo je zjavne iný nárok ako vyplatenie odchodného po zániku funkcie sudcu.

19. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že vada podľa § 420 písm. d/ CSP tvrdená žalobkyňou v jej dovolaní, nebola preukázaná.

20. Dovolateľka v ďalšej časti dovolania uviedla, že prípustnosť jej dovolania vyplýva z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľkou namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

22. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne uplatnenými námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejme všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

23. Žalobkyňa v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP namietala, že ju odvolací súd neupovedomil o mieste a čase vyhlásenia rozsudku, a že na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie z dôvodu verejného záujmu.

23.1. Pokiaľ dovolateľka tvrdila, že jej procesné práva boli porušené aj tým, že na prejednanie odvolania krajský súd nenariadil pojednávanie, dovolací súd poukazuje na to, že podľa § 385 ods. 1 CSP dovolací súd nariadi pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje dovolací súd. V danom prípade sa dovolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, preto je namieste záver, že nemal dôvod dokazovanie zopakovať (§ 384 ods. 1 CSP). Existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania dovolací súd nezistil (§ 384 ods. 2 a 3 CSP). Keďže na nariadenie pojednávania nebol daný ani verejný záujem, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý plne zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 CSP).

23.2. Dovolateľka poukazovala na povinnosť nariadiť pojednávanie, pretože to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ako aj ostatné medzinárodné inštitúcie sú veľmi zdržanlivé pri definovaní samotného obsahu pojmu verejný záujem, resp. pri určovaní kritérií na definovanie jeho obsahových náležitostí. ESLP konštatoval, že pojem „verejný záujem je nevyhnutne rozsiahly, a preto je prirodzené, že štát má pomerne široký priestor na voľnú úvahu.....“. Obdobný prístup možno vysledovať aj v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky. Ústavný súd Slovenskej republiky všeobecne akceptoval, že konkrétny obsah verejného záujmu môže byť vymedzený v konkrétnom zákone na okruh spoločenských vzťahov, ktoré sú v zákone upravované. Napríklad v náleze PL. ÚS 33/95 uviedol, že „pojem verejného záujmu je právne vymedziteľný len vo vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode“. Dôležitý verejný záujem môže čerpať svoj základ aj v tom, že sa nepriamo dotýka väčšieho okruhu osôb, ktoré nie sú stranami sporu. Ako o príkladoch rozhodovania právnych vecí, ktoré by sa nepriamo mohli dotýkať väčšieho okruhu osôb, možno uvažovať napr. pri uplatňovaní vlastníckych nárokov na pozemky využívané verejnosťou (cintorín, verejná komunikácia). Dôležitý verejný záujem tak zákon naďalej používa ako pojem bez bližšieho naplnenia jeho obsahu. Existencia verejného záujmu bude vecou posúdenia odvolacieho súdu. (BARICOVÁ, Jana. § 385 [Pojednávanie]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1450, marg. č. 4.). Existencia dôležitého verejného záujmu je dôvodom na nariadenie pojednávania len vtedy, ak by otázky, ktoré sú predmetom konania, mohli mať širší spoločenský dopad a ak by ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov konania mohla byť významná aj pre iné subjekty (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/227/2011). Dovolací súd zistil, že pojednávanie v predmetnej veci nevyžaduje dôležitý záujem, pričom dovolací súd sa s ním v tomto stotožňuje. Nič na tom nemení ani argumentácia dovolateľky o väčšom okruhu sudcov poškodených diskriminačným článkom 146 ods. 2 Ústavy SR. Jednak toto ustanovenie s prejednávanou vecou nesúvisí a jednak vlna diskriminačných žalôb sudcov podaných v roku 2007 a neskôr sa týkala úplne iných skutočností ako je predmet súdnej veci.

23.3. Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý súdny proces. Neopodstatnená je preto námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

24. Pokiaľ ide o upovedomenie o mieste a čase vyhlásenia rozsudku poukazuje dovolací súd na ustanovenie § 219 ods. 3 CSP v zmysle ktorého vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami. Z obsahu spisu bolo zistené, že 20. júla 2021 bolo na úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave a na webovej stránke tohto súdu vyvesené oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku v predmetnej veci, ktoré sa uskutočnilo 27. júla 2021 o 10:40 a toto oznámenie bolo zvesené 28. júla 2021. Žalobkyňa o oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami nepožiadala. Z uvedeného jasne vyplýva, že pri verejnom vyhlásení svojho rozsudku dovolací súd naplnil literu zákona (§219 od. 3 CSP) a nemohlo teda dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nič na tom nemení, pokiaľ by aj bolo pravdivým tvrdenie žalobkyne, že nekomunikuje elektronicky. Zákonnodarca totiž v ustanovení § 219 ods. 3 CSP pamätá aj na osoby, ktoré elektronicky nekomunikujú,

keďže stanovuje povinnosť oznámiť miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením, čo aj bolo splnené a voči čomu žalobkyňa ani nenamietala.

25. Dovolateľka ďalej uviedla, že jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že nesúhlasila s tvrdeniami odvolacieho súdu, a to, že tvrdenia o neplatnosti vzdania sa funkcie a uplatnenia 900 000 eur sa týkajú inej veci.

25.1. Tieto namietané nedostatky sú však namietaním nesprávneho právneho posúdenia veci. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd ďalej poznamenáva, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle §420 písm. f/ CSP. Dovolací súd v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 zo dňa 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) sa zaoberal aj celkovým postupom odvolacieho súdu, pokiaľ išlo o hodnotenie skutkových zistení a potrebu dokazovania a nezistil porušenie procesných pravidiel CSP v odvolacom konaní, ktoré by mohlo mať za následok prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

26. Majúc na zreteli vyššie uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu nie je zaťažené vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

27. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania formálne a bez ďalšej konkretizácie vyvodzovala aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

27.1. Dovolací súd vo vzťahu k označeným dovolacím dôvodom zdôrazňuje, že ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 ods. 1 CSP, zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

27.2. V preskúmvanej veci podľa názoru odvolacieho súdu dovolateľka nevymedzila uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Dovolací súd napriek značnej snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (opätovne viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 zo dňa 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) zistil, že dovolateľka nenastolila, nevymedzila, neformulovala, nepomenovala právnu otázku zásadného významu a ani neuviedla rozhodovaciu prax zodpovedajúcu zneniu ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mala dovolateľka na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný, či odvolací súd. Dovolací súd je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných, než dovolateľkou uplatnených

dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Preto, ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP, tak ako sa to stalo aj v prejednávanej veci, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

28. Dovolací súd už len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018).

28.1. Pokiaľ ide o námietky ohľadne údajne nekompletného spisu odvolacieho súdu, nepovažoval dovolací súd ani za potrebné vyžiadať si ďalší spisový materiál, ktorý nebol predložený najvyššiemu súdu. Nebolo to nevyhnutné vzhľadom k obmedzenej prieskumnej pôsobnosti dovolacieho súdu, tak ako ju vymedzuje zákon a vzhľadom na obsah dovolania žalobkyne. Dovolací súd svoje závery o tom, že dovolanie žalobkyne nedôvodne namieta existenciu vady v zmysle ustanovení § 420 CSP a o neprípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, vedel vyhodnotiť aj zo spisového materiálu, ktorý mu bol s dovolaním predložený. Keď mala dovolateľka potrebu nahliadnuť do iného spisového materiálu a vedela kde sa tento nachádza, nič jej nebránilo do neho nahliadnuť na odvolacom súde, tak ako to uvádza vo svojich podaniach predložených dovolaciemu súdu v priebehu dovolacieho konania.

29. Dovolací súd na záver ešte uvádza, že nesúhlasil s opätovným nahliadnutím žalobkyne do spisu, nakoľko už predtým bola do neho nahliadať na dovolacom súde a okrem jej podaní nepridalo do spisu nič nové. Mala teda možnosť toto procesné oprávnenie aj v dovolacom konaní využiť, čo sa aj stalo a opätovné nahliadanie do spisu, ktoré by pravdepodobne k inému výsledku nevedlo, z dôvodu hospodárnosti konania dovolací súd neumožnil. V záujme povinnosti súdu rozhodovať bez prietáhov, preto dovolací súd pristúpil k možnosti žalobkyne na nahliadnutie spis už ďalej nepredkladať.

29.1. Pokiaľ ide o úhradu vecných nákladov za vyhotovenie fotokópií zo spisu, dovolací súd uvádza, že úhrada vecných nákladov predstavuje plnenie odlišné od súdneho poplatku, a preto sa ho ani prípadné oslobodenie od súdneho poplatku netýka (čo ale nie je prípad žalobkyne v súdnej veci). Súdny poplatok je poplatok za konanie súdu, ktoré sa odvíja od spoplatneného procesného úkonu predmetnej strany (žaloba, dovolanie, dovolanie a pod.). Úlohou súdneho poplatku ani nie je nahradiť náklady štátu, ktoré pri súdnom konaní vznikajú. Ani by to tak nemohlo byť, keďže právo domôcť sa svojho práva na zákonom súde je základnou úlohou a povinnosťou štátu, vyplývajúcou z ústavy a nie službou, ktorú je povinný účastník konania súdu uhradiť. Na rozdiel od súdneho poplatku je úhrada vecných nákladov štátu za vyhotovenie kópií v zmysle zákona službou, ktorú štát poskytuje v súvislosti s právom na nahliadnutie do spisu a je v zmysle § 97 CSP spoplatnená ako úhrada vecných nákladov za kopírovanie a nie je súdnym poplatkom v zmysle ustanovenia zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

29.2. Pokiaľ svojím záverečným podaním dovolateľka doplnila dovolacie dôvody o ustanovenie § 420 písm. b/ dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 434 CSP, podľa ktorého dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania, ktorá v čase osobného doručenia predmetného podania dávno uplynula.

30. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP nie je prípustné a v časti namietajúcej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. a/, d/ a f/ CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolanie ako

celok zamietol (§ 448 CSP).

31. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovaných v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP) tak, že náhradu trov dovolacieho konania im nepriznal, lebo preukázateľne v dovolacom konaní im žiadne trovy nevznikli (R 72/2018).

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.